

Kommunstyrelsen

Uppmärksamma kvinnor i Nackas historia

Motion den 13 november 2017 av Lisskulla Zayane och Per Chrisander (MP)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att motionärernas förslag kan vara intressant att ta med i den fortsatta planeringen av stadsparken och eftersom frågor kring namngivning bereds inom miljö- och stadsbyggnadsnämnden lämnas motionärernas förslag vidare som underlag när stadsparkprojektet ska beredas inom nämnden. Kommunfullmäktige noterar även att stadsparken inte kommer vara färdigställd till firandet av 100-årsjubileet av den kvinnliga rösträtten och därför finns det inga möjligheter att kombinera en invigning med en eventuell namngivning. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Sammanfattning

Motionärerna vill lyfta fram betydelsefulla kvinnor i Nackas historia för deras kunskaper, erfarenheter och engagemang och som har satt sin specifika prägel på samhällsutvecklingen i Sverige. De föreslår därför att inrätta kvinnostigar i den projekterade stadsparken. Motionärerna föreslår att detta uppmärksammas i samband med 100-årsjubileet av den svenska kvinnliga rösträtten 2021.

Planeringen av stadsparkens utformning är under pågående utveckling. Stadsparken är idag i sin konceptform uppdelat i tre olika delar; Lugna parkdelen framför Stadshuset, Bergsparksdelen med naturlek och vidsträckt utsiktspunkter samt Aktivitetsdelen med den stora öppna ytan för blandade aktiviteter och upplevelser i nordväst. Utformningen av stadsparken är beroende av tidplanerna för stadsbyggnadsprojekten på Järlahöjden och de andra stora projekt som ansluter. Planprocessen påbörjas med den Lugna parkdelen under 2019-2021 och därför finns inga möjligheter att kombinera invigningen av stadsparken med 100-årsjubileet av den kvinnliga rösträtten.

I Nacka kommun ansvarar miljö- och stadsbyggnadsnämnden för namngivning och har tillsatt en namngrupp för beredning inför beslut. Förslagen i motionen föreslås därför lämnas över till miljö- och stadsbyggnadsnämnden och att de i övrigt inte föranleder några

ytterligare åtgärder. Den 22 maj 2018 beslutade kommunstyrelsens arbetsutskott att återremittera ärendet för komplettering med förslag till Stadshusparkens utformning.

Förslagen i motionen

Motionärerna yrkar:

1. att stadshusparken utformas på ett sådant sätt att det går att anlägga kvinnostigar
2. att berörda tjänstepersoner tar fram förslag på kvinnor som kan komma ifråga
3. att (om möjligt med hänsyn till stadsbyggnadsprocessen) detta uppmärksammas i samband med 100-års-firandet av den svenska kvinnliga rösträtten

Enhetens utredning och bedömning

Vid namnsättning inom statlig och kommunal verksamhet ska god ortnamnsbedömning iakttas. Detta innebär att hänsyn ska tas till såväl kulturhistoriska som funktionella och språkliga aspekter (4 § kulturmiljölagen). Att ge namn efter viktiga personer, så kallat memorialnamn, är en typ av ortnamn som används världen över för att hedra och ”memorera” en person, t ex *Jenny Linds väg*, *Evert Taubes terrass*, *Raoul Wallenbergs torg*.

Ortnamnrådet är ett rådgivande organ till Lantmäteriverket, den nationella ortnamnsmyndigheten i Sverige. Rådet rekommenderar Sveriges kommuner och andra namngivare;

- att inte skapa nya memorialnamn baserade på ännu levande personers namn
- att praktisera memorialnamngivning inom kommunen på så sätt att en rimlig, av kommunen själv fastlagd tid måste ha gått innan en avliden persons namn får användas i ortnamn (t.ex. i namn på gator, torg och allmänna platser). Som rimlig tid rekommenderas 3–5 år.

Ortnamnrådet rekommenderar att personen som memoreras har en direkt anknytning till platsen ifråga genom att ha bott eller verkat där. De framhåller att det är viktigt att platsen som namnges inte ligger perifert eller har en lägre dignitet än andra namngivna platser i området. Den namnsättning som avses bli hedrande riskerar då att i stället bli det motsatta. De skriver vidare att med personnamn i gatunamnen kan det vara svårt att leva upp till de grundläggande kraven att namnen ska vara lätta att uppfatta, uttala och skriva.

Platser som kommer att användas av många kommer också att refereras till av många. Det är därför viktigt att det finns en tydlighet vid namngivning. En så kallad belägenhetsadress anger var en plats finns och är utformad på ett sådant sätt att det går att skilja den från andra typer av adresser. Ett adressnamn skapar förutsättningar för att olika organisationer ska kunna utbyta och använda adressdata på ett säkert, entydigt och rationellt sätt t.ex. räddningstjänst, färdtjänst, posten, taxibolag, bussbolag, transportföretag, budföretag samt för navigationstjänster och vid tidningsutdelning. Snabb och trygg kommunikation förutsätter enhetlig terminologi och värdet på denna typ av informationen är högt eftersom det används i många olika databaser.

Stadsparkens utformning

Planering av Stadsparkens utformning är under pågående utveckling. De utgångspunkter som finns i dagsläget är detsamma som finns beskrivna i tjänsteskrivelse *Planera för en grönskande stad* Dnr KFKS 2018/808. Där beskrivs att ”Stadsparkens utbyggnad är beroende av tidplanerna för stadsbyggnadsprojekten på Järlahöjden och de andra stora projekt som ansluter, exempelvis tunnelbanan.”.

Den naturliga miljön med berg, äldre träd och klippällar är karaktäristiskt för Nacka och ska prägla utformningen av hela centrala Nacka samt Stadsparken. Stadsparken är idag i sin konceptform uppdelat i tre olika delar; Lugna parkdelen framför Stadshuset med planprocess 2019-2021, Bergsparksdelen med naturlek och vidsträckta utsiktspunkter samt Aktivitetsdelen med den stora öppna ytan för blandade aktiviteter och upplevelser i nordväst. Planprocessen för de senare delarna ligger under 2020-2023.

Namngivning i Nacka kommun

I miljö- och stadsbyggnadsnämndens ansvarsområden och uppgifter ligger att ”Besluta om namn på gator, vägar, allmänna platser, skolbyggnader och kommunens offentliga byggnader.” (miljö- och stadsbyggnadsnämndens reglemente § 2 B. punkt 8). Inför beslut i namnfrågor finns en namngrupp som är knuten till miljö- och stadsbyggnadsnämnden. . Gruppen har ingen beslutanderätt och behöver inte vara enig. Ansvarig handläggare ansvarar för att ha dialog i namnredden och står för förslag till nämndens beslut. Gruppen består av två förtroendevalda från majoriteten och en från oppositionen.

Slutsats

Motionärernas förslag om att uppmärksamma kvinnor genom att namnge till exempel stigar i stadsparken är en intressant aspekt att ta med i den fortsatta planeringen. Stadsparkens utformning är i planeringsstadiet vilket innebär att motionärernas förslag först kan beaktas när utformningen av stadsparken är klarlagd. Frågor kring namngivning bereds som nämnts inom miljö- och stadsbyggnadsnämnden och förslaget kring namngivning kan vara ett perspektiv att beakta i den fortsatta planeringen. Eftersom stadsparken inte kommer vara färdigställd till firandet av 100-årsjubileet av den kvinnliga rösträtten finns det däremot inga möjligheter att kombinera en invigning med en eventuell namngivning.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser noteras med anledning av förslaget.

Konsekvenser för barn

Inga konsekvenser för barn noteras med anledning av förslaget.

Bilaga

- Bilaga 1 Motion - Uppmärksamma kvinnor i Nackas historia
Bilaga 2 Protokollsutdrag kommunstyrelsens arbetsutskott den 22 maj 2018 § 96

Henrik Ahl
Enhetschef
Förnyelseenheten

Henrik Samuelberg
Förändringsledare
Förnyelseenheten